

el gust per la lectura

Curs 2018 – 2019
3r i 4t d'ESO

Ciència-ficció i literatura distòpica

Guia de lectura
Quadern de l'alumnat

El gust per la Lectura 2018 – 2019

Tercer i quart d'ESO

Ciència-ficció i literatura distòpica

Quadern per a l'alumnat

Departament d'Ensenyament
Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersiò i Acolliment Lingüístics

Àlex Gimeno

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de [Reconeixement-No Comercial-Compartir Igual 4.0 Internacional de Creative Commons](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca). Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>

Contingut

Guía de lectura..... 5

Abans de llegir..... 9

Tot llegint..... 19

Després de llegir..... 33

Guia de lectura

De ben segur, i potser no m'equivocaria gaire, algun cop hauràs vist algun capítol de la sèrie *The Walking Dead* o *Black Mirror*, força populars avui en dia en la pantalla petita. En aquestes produccions el món es troba en un apocalipsi final davant la ingent massa de morts vivents que assoten la humanitat, en el primer cas, o bé ens trobem una societat sotmesa a la voluntat de la tecnologia i les conseqüències que això pot comportar, en el segon cas. Fins i tot és possible que si t'agrada aquest tipus de temàtica dins del gènere de la ciència-ficció, hagis engrandit el teu magatzem audiovisual amb pel·lícules com *Terminator* o *Matrix*. Anant més enllà, si ets d'aquells lectors empedreïts i t'agraden aquelles històries que tenen llocs en mons totalitaris on la població viu oprimida i les emocions i els sentiments de llibertat queden suspesos davant l'opressió d'un govern intransigent i totpoderós, és probable que hagin passat per les teves mans llibres com *Els Jocs de la Fam*, de Suzanne Collins, la saga *Divergent*, de Veronica Roth, o potser, *El conte de la serventa*, de Margaret Atwood. Si estàs immers en aquest tipus d'històries, ets tot un expert en la narrativa distòpica. En cas, però, que aquest tipus de lectures no hagin format part del teu bagatge lector, en aquesta guia trobaràs l'acompanyament necessari per conèixer la literatura distòpica i descobrir aquells aspectes que la caracteritzen a partir d'una lectura.

Les lectures triades per treballar la **Ciència-ficció i la literatura distòpica** són *El ciutadà perfecte*, de Raquel Ricart i *Un mon feliç*, de Aldous Huxley. La primera ens presenta una societat futura en què les imperfeccions, els sentiments i les emocions han desaparegut. Els ciutadans de Continent viuen feliços i en harmonia gràcies als avenços científics i tecnològics. La bellesa –mitjançant la cirurgia estètica– és un estàndard social i la població, sotmesa a un intens adoctrinament en la infància, viu sota la dependència de drogues viu una falsa realitat –o, segurament, felicitat–. La segona novel·la ens presenta la vida en un Londres futurista, en què la població és gestada en centres d'incubació i condicionament social. La societat es divideix en castes, de la més suprema a la més ínfima, sota el domini i control de l'Estat. La població és víctima d'una felicitat fictícia producte del consumisme, les drogues i el sexe. Aquesta “bona vida” artificial trontolla quan un “salvatge” entra en les vides dels personatges de la novel·la.

Aquestes dues lectures són exigents amb el lector i mereixen un acompanyament per entendre-les i copsar una possible interpretació d'allò que han volgut transmetre els

autors respectius. Aquesta guia t'acompanyarà en la lectura d'*El ciutadà perfecte*, de Raquel Ricart i s'estructura de la manera següent:

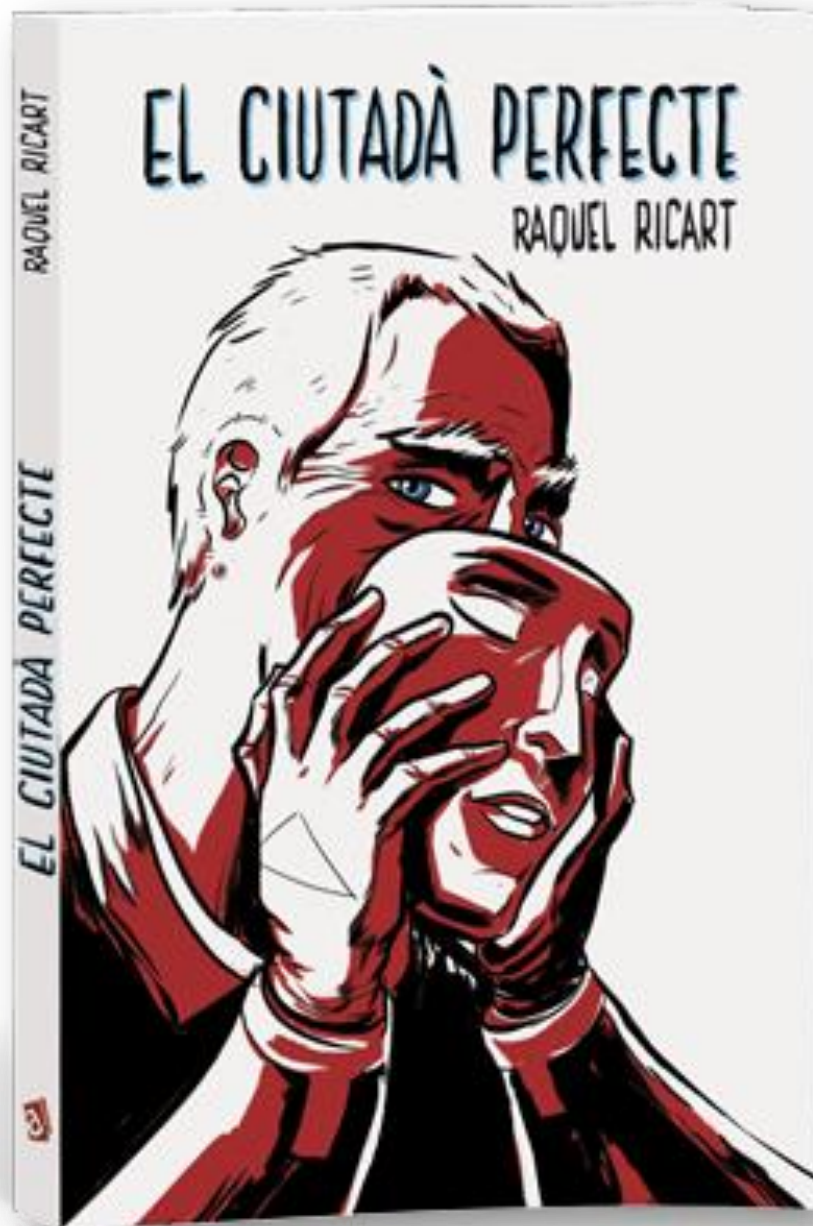
- **ABANS DE LLEGIR:** En aquest primer bloc l'objectiu és familiaritzar el lector amb la lectura que té a les mans. Es tracta, d'una banda, d'aprendre alguns continguts sobre la ciència-ficció i les distopies. D'altra banda, es tracta d'analitzar la informació que aporten les parts externes del llibre: la portada i la contraportada. És el moment, també, de buscar connexions amb els coneixements previs del lector ja sigui sobre l'autor o sobre la temàtica del llibre.
- **TOT LLEGINT:** En el segon bloc hi ha activitats que pretenen facilitar la interpretació del text, l'estructura de la novel·la, l'argument i els personatges de la història.
- **DESPRÉS DE LLEGIR:** Finalment, i per acabar, hi ha un conjunt d'activitats pensades per facilitar la reflexió sobre la forma o el contingut de l'obra que s'ha llegit, per apropar-se a la interpretació i al posicionament crític. També és el moment per fomentar la creativitat i la posada en comú de les impressions de lectura.

El nombre d'activitats que hi trobaràs és elevat, i la tipologia és diversa amb la intenció que amb l'orientació del teu professor o professora trieu aquelles que considereu més adequades, interessants o importants per al treball d'aula.

Espero que aquesta guia et serveixi d'ajuda per aprofundir en la literatura distòpica i perquè aprenguis que compartir les impressions de lectura és una bona manera de tancar la lectura d'una novel·la.

Finalment, si la lectura del llibre que has triat t'ha agradat, és un bon moment per enfrontar-te a la lectura de l'altra novel·la que es treballa en aquesta guia i, si encara vols més teca, pots demanar recomanacions de lectura distòpica al teu professor, a la biblioteca del teu centre o a la biblioteca de la teva localitat. Tot és començar per algun lloc!

Sort, bona lectura i bona feina!

Abans de llegir

Va de ciència-ficció

1

Si fas memòria i recules en la teva biografia lectora (i audiovisual), de ben segur que recordaràs lectures on apareixien màquines o enginyers científics. Completa la taula següent especificant la informació que se't demana, tal i com mostra l'exemple.

TÍTOL	TIPUS		MÀQUINA/ ENGINY CIENTÍFIC	ACCIÓ		
	LECTURA	AUDIOVISUAL		EN EL PASSAT	EN UN PRESENT INCERT	EN UN FUTUR LLUNYÀ
Star Wars		x	Robots, naus estel·lars			x

2

Escolta la cançó *Robot*, d'Antònia Font i fixant-te en la lletra i en les imatges intenta identificar aspectes que puguin relacionar-se amb la ciència-ficció com a gènere.

<https://www.youtube.com/watch?v=TuT1X0lwjgk>

3

Llegeix atentament el següent text, que tracta sobre la definició de ciència-ficció, i destaca aquells aspectes que consideris més rellevants en relació als coneixements que ja tens sobre aquest gènere literari.

La ciència-ficció és un gènere que pren forma i força als Estats Units de l'Amèrica del Nord al primer quart del segle XX, però té uns antecedents il·lustres que no cal anar a buscar més lluny del segle anterior, a Europa.

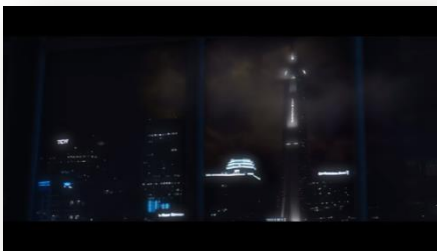
Isaac Asimov, a la seva antologia de la ciència-ficció vuitcentista, alhora que en marca els límits, proposa una definició per al gènere: diu que la ciència-ficció seria la branca de la literatura que tractaria de les respostes humanes davant els canvis, majorment provocats per la ciència i la tecnologia, i, doncs, no se'n podia escriure abans del segle XIX, perquè només amb la revolució industrial i l'acceleració del canvi tecnològic aquest canvi era prou evident per a ser observat al llarg d'una vida.

Tot i que aquesta definició és prou clara i vàlida, pot no estar de més retreure'n una altra, més solemne, d'un altre clàssic, Theodore Sturgeon, amb una esmena posterior: "Un relat de ciència-ficció és una narració construïda a l'entorn dels éssers humans, amb un problema humà i una solució humana, que resultaria impossible sense el contingut especulatiu que té"

A. Munné Jordà, *Narracions de ciència-ficció. Antologia.*

4

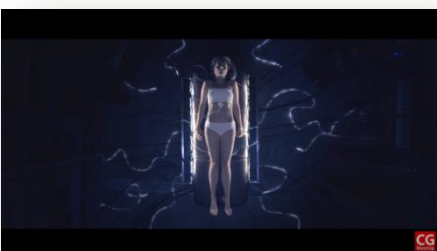
La versemblança és un dels aspectes que distingeix més clarament la ciència-ficció de la fantasia. Busca el significat del mot versemblança al diccionari i a continuació mira els següents curts d'animació. Quins consideres més propers a la fantasia i quins més propers a la ciència-ficció? Per què?

<https://www.youtube.com/watch?v=IRK5roxWRc4>

<https://www.youtube.com/watch?v=Wn4AVEamjaA>

<https://www.youtube.com/watch?v=klvS7G40YHo>

<https://www.youtube.com/watch?v=u5fX-dTpsU>

Distopies: un món indesitjable

5

Per començar, omple aquest mapa conceptual amb allò que sàpigues. En acabat, comparteix les teves respostes amb els teus companys.

Quines distopies he vist al cinema o tv?

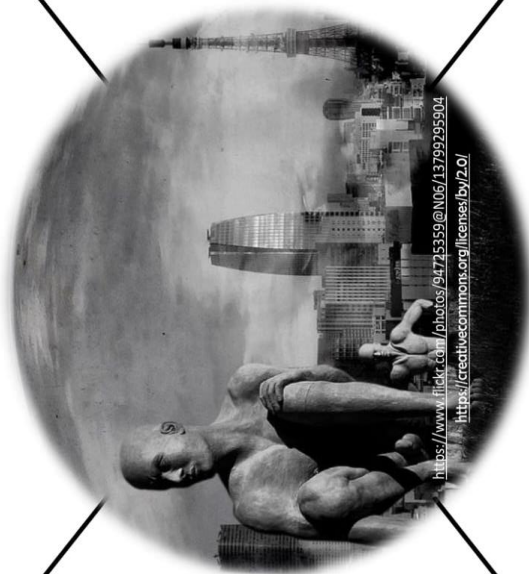
Què és per a mi una distopia?

Quines són les característiques d'una distopia?

Quines distopies he llegit?

El concepte de distopia és contrari al concepte d'utopia. Una utopia és aquella ficció quimèrica, que representa un lloc perfecte i una societat ideal. En canvi, el concepte de distopia fa referència a un món imaginari que recrea una societat indesitjable, desagradable i majoritàriament apocalíptica.

Les distopies exploren la realitat actual per anticipar com certs comportaments, certes ideologies o certes actituds poden derivar en sistemes polítics i socials cruels, injustos i repressors de la llibertat de l'individu, en benefici d'un suposat benestar general per a tota la població.

6

Classifica les següents situacions segons ens aboquin a un futur esperançador, o bé, a un futur dissortat.

Els sistemes de locomoció elèctrics facilitaran en un futur pròxim millorar la problemàtica de la contaminació

La superpoblació de la Terra produirà, a curt termini, problemes d'alimentació per a tota la població

El treball que actualment es fa des de la infància i unes polítiques adequades garantirán la igualtat de gènere

Si els preus de l'habitatge continuen en una escala d'increment constant, les ciutats esdevindran nuclis turístics i deixaran de ser de persones

La colonització d'altres planetes és una alternativa possible a la superpoblació actual de la Terra

El progrés tecnològic i científic permet una millor qualitat de vida

El canvi climàtic ens aboca a un món en què serà impossible viure-hi

La intel·ligència artificial superarà, i possiblement supeditarà la intel·ligència humana

Els avenços mèdics garanteixen un cicle de vida molt més llarg i saludable

Els conflictes bèl·lics esdevindran l'apocalipsi de la Terra: destrucció i devastació

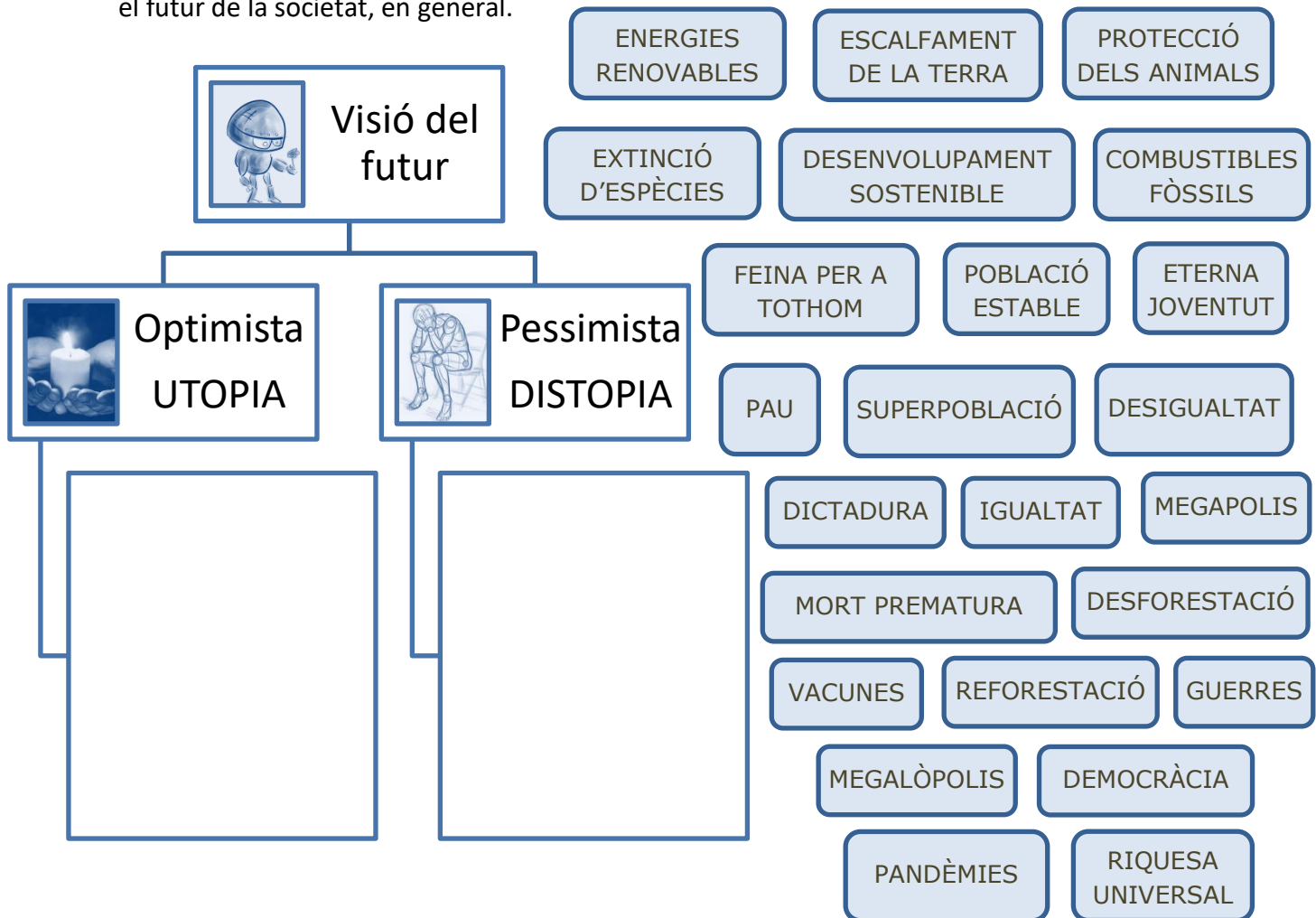
Els robots alliberaran l'ésser humà de l'esforç físic

El poc profit que actualment s'aconsegueix de les energies renovables comportarà el desús d'aquestes en un futur no molt llunyà

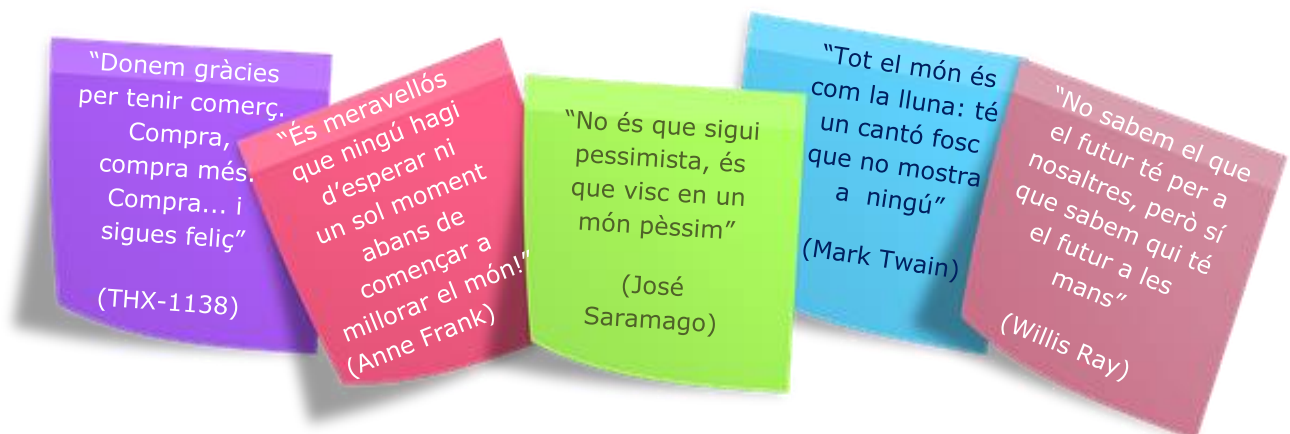
7

En ocasions la visió de futur és força personal i depèn de l'opinió de cadascú, de la manera d'entendre la situació actual del món... Intenta classificar les següents situacions segons consideris que són visions optimistes o pessimistes per al teu futur o el futur de la societat, en general.

8

Fes una cerca per internet i busca frases cèlebres que facin referència al futur de la humanitat, ja sigui des d'una perspectiva esperançadora o dissortada.

El ciutadà perfecte

9

Quines qualitats ha de tenir un ciutadà perfecte, segons la teva opinió? Què vol dir, doncs, ser un ciutadà perfecte?

10

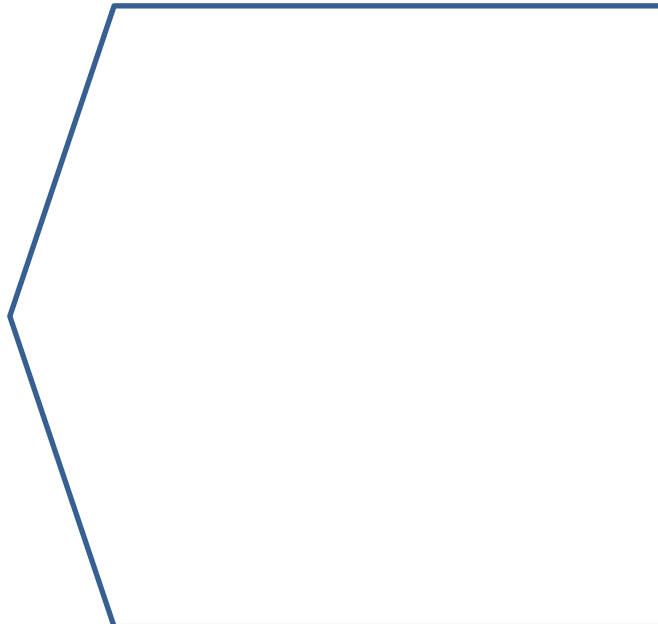
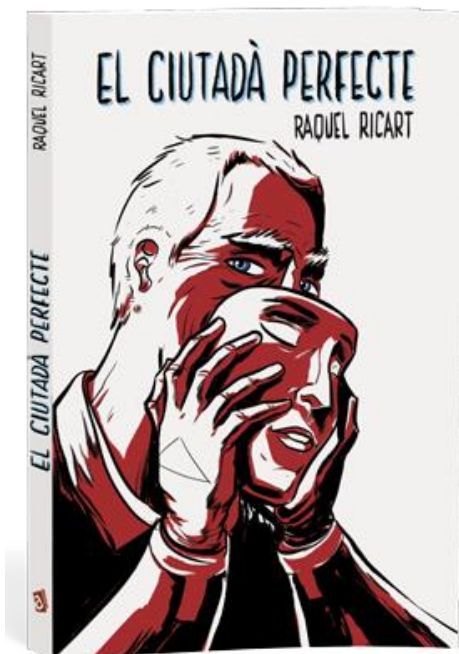
Qui és Raquel Ricart? Malauradament, quan hem buscat informació a internet, en copiar-la i enganxar-la, el text s'ha malmès. Refés la informació i sabràs amb més detall qui és l'autora d'aquesta novel·la.

Literàriament es donà a conèixer en guanyar un accèssit dels premis Malvarrosa (1980) amb la narració *Entre tant de núvol, ni un alenat de llor*. A la dècada dels 80 va publicar narracions en les revistes literàries *Celobert* i *Lletres de canvi*. Va escriure el [text dramàtic](#) *Ferrabràs* (1990), que va ser posat en escena per *Bambalina*. Titelles. Té diverses llibres publicats: la novel·la negra *El mort al sindicat* (Tàndem, 1999), les novel·les juvenils *Van ploure estrelles* (Tàndem, 2001), que ja porta diverses edicions *El quadern d'Àngela* (Tàndem, 2010) guanyadora del Vè Premi Vila de Paterna, [Premi Samaruc](#) 2010, inclosa en *The White Ravens* 2012, i traduïda recentment al galleg, i *En les mans perdudes* (Bramesa, 2012) premi *Bramesa de Narrativa Juvenil* El 2010 guanyà el prestigiós [Premi Andròmina de narrativa](#) amb la novel·la *Les ratlles de la vida* (3i4, 2010), que posteriorment obtingué el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians al 2011 i el Premi de creació literària de l'Institut Interuniversitari de Filologia de la Universitat de València. Raquel Ricart també ha participat dins dels projectes editorials de la [Fundació Bramesa](#). L'legia en valencià amb els títols *Costums i tradicions*, *Blai*, *un cor de rodamón*, *Les dones sàvies del nord*, i *La nit de les nostres nits*. Resulta en l'hebra. Algunes de les seues obres han estat traduïdes al galleg *O cadorna d'Anxela* (Ed. Galaxia) *O cidadán perfecto* (Ed. Galaxia) i al castellà *Llovieron estrellas* (Brief, 2014). L'any 2015 ha publicat una novel·la de ciència-ficció: *El ciutadà perfecte* (Andana) que ha guanyat el premi de la crítica de literatura juvenil que atorga l'IFV (Institut Interuniversitari de Filologia), i la novel·la guanyadora del premi [El lector de l'Odissea](#). El temps de cada cosa dins la col·lecció *Les ales esteses*, de l'editorial RBA-La Magrana. En el 2016 coordina i participa en el llibre de relats col·lectiu *Entre dames* (Ed. Babelsca). En el 2017 coordina i participa en un nou llibre col·lectiu *La improbable vida de Joan Fuster* (Ed. 3i4). També en el 2017 participa amb relats en els llibres *Nacaltesca als llistonians* (Ed. Porifèria) i *Nacaltesca als llistonians* (Ed. 3i4). Col·labora quinzenalment amb columnes d'opinió al diari [Dinars La Veu](#).

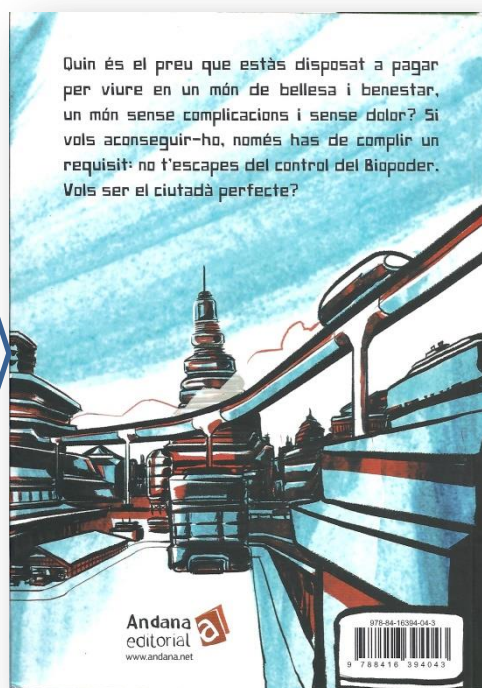
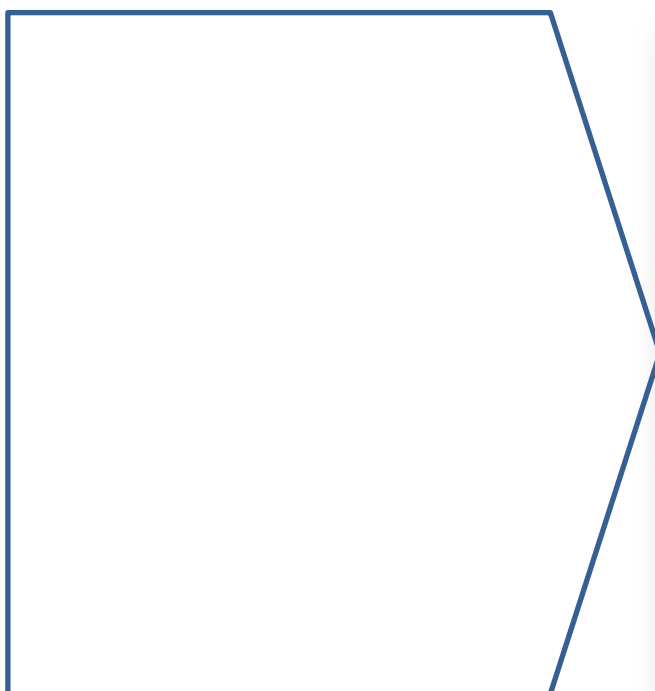
11

Observa les imatges de la portada i la contraportada del llibre. Què en destacaries?
Quina informació t'està facilitant aquest disseny sobre la lectura?

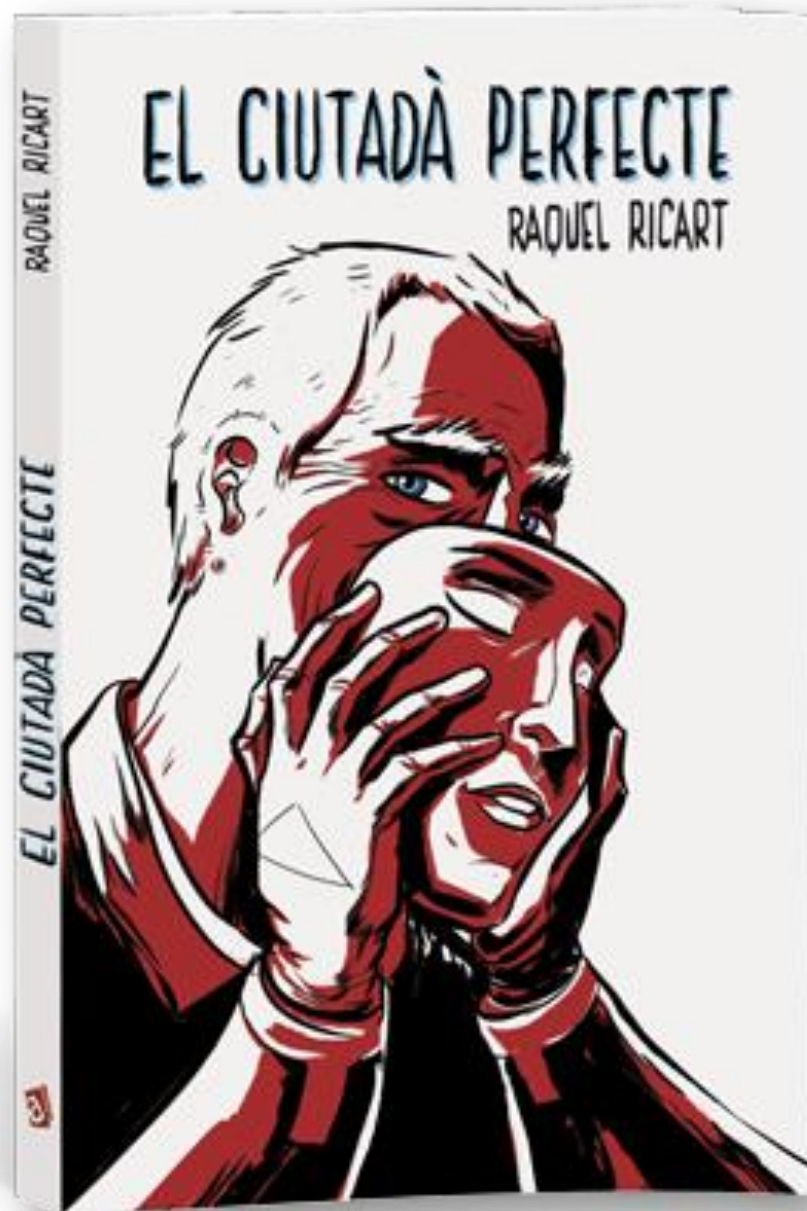

12

Llegeix la informació que apareix a la contraportada i respon les preguntes que et planteja. En acabat, comparteix amb els teus companys la teva opinió i compareu les respostes.

Tot llegint

Atenció amb la llengua!

La lectura que tot just acabes de començar està escrita en valencià. Així doncs, trobaràs paraules i estructures pròpies d'aquesta variant dialectal. En aquesta pàgina trobaràs alguns trets morfosintàctics i lèxics característics del valencià i que et poden ser d'ajuda per no tenir cap entrebanc lingüístic durant la lectura.

VALE: CIÀ	
Morfosintaxi	<ul style="list-style-type: none">• Desinència en [e] en la 1a persona del singular del present d'indicatiu dels verbs de la 1a conjugació; però en la 2a i 3a conjugacions, la desinència és [Ø] : <i>cante, perd, tem, sent, patisc...</i>• En l'apitxat, ús del passat simple en la llengua oral: <i>jo cantí, tu cantares...</i>• Triple gradació dística: en els demostratius <i>est(e)/eixe/aquell, açó/això/allò</i>; en els adverbis: <i>ací/aquí (ahí)/allí</i>.• Ús més viu que en altres varietats dels possessius àtons <i>mon, ton, son; ma, ta, sa</i>, etc. (emprats sobretot davant noms de parentiu: <i>mon pare, ma mare</i>).• E la combinació de pronoms febles, l'ordre és sempre CI+CD: <i>li'l, li la, li'ls, li les</i>.
Lexic	<ul style="list-style-type: none">• Ús molt freqüent de diminutius: <i>gens ni miqueta, nuet, amanoset, ranteret a l'orella...</i>• Mots característics: <i>agranar, atzucac, banyar (mullar), calces (mitges), calp, calbot, creïlla, meló d'Àlger (síndria), eixir, espill, gitar-se, hui, llevar, llavar, rentar (esbandir la roba), escurar (rentar els plats), perbocar, rogle, volta (vegada)</i>

Una lectura estratègica

Un lector estratègic és aquell que mentre llegeix es fa preguntes sobre el contingut, la interpretació o els interrogants que té del que llegeix, fa hipòtesis, soluciona dubtes de vocabulari, dedueix informació... Fixa't en aquest exemple del principi de la novel·la i prova d'actuar d'aquesta manera en la resta d'aquest fragment. En acabat, comparteix amb els teus companys les teves observacions i comenteu de què us pot servir fer aquesta lectura estratègica. Si això us serveix, feu ús d'aquest procediment en la resta de la lectura.

El context em diu que això no és un subjuntiu, és un present d'indicatiu. Segur que es un tret del valencià. Ara ho consulto.

És estrany aquest tractament. Tindrà a veure amb el títol? Quan avanci en la lectura ho descobriré. Segur!

Quan les portes corredisses s'obrin automàticament, el ciutadà entra en una sala blanca i impol·luta. Dins, solament hi ha un llit, i en el pany de paret que fa de capçalera, un manoll de cables connectats a les màquines que el plafó blanc oculta.

Aquest lloc és força tecnològic i avançat. Em situa, doncs, en un temps futur? Segurament.

Sí, als centres comercials és així, però aquí diu que és en tota la ciutat. És estrany... Per què hi ha una música d'ambient a tot arreu?

Com en la resta d'edificis de la ciutat, hi ha una música de fons feta amb sintetitzadors. La música cessa per donar pas a una veu millorada que diu al ciutadà que es despulle i que s'estire al llit. El ciutadà obeeix. L'han citat a les dependències de Mèdica. Una revisió ordinària, li han dit. El cos que dibuixa el llençol sembla perfecte. Entra un assistent.

- Bon dia, ciutadà. Proves rutinàries.
- Això m'han dit.
- Ara et faré inhalar un poc d'estabilitzador i de seguida t'adormiràs.
- Perfecte -respon. I no sap que ha dit la darrera paraula.

Quan la cànula és inserida en la vena del coll, el ciutadà ja dorm. Tot seguit, l'assistent marca al teclat encastat al plafó el codi numèric que li han donat. Un codi senzill de dues xifres.

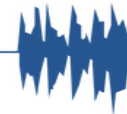
Un brunzit lleu avisa que la maquinària s'ha posat en marxa i les portes automàtiques s'obrin perquè isca l'assistent.

Hi ha un espasme breu en el cos que jau sota el llençol. Després no res. Silenci. Al cap d'un minut, el plafó llisca per deixar un forat com una porta. Una extensió articulada que recorda un braç fa passar el llit a través de l'obertura. Mentre el plafó llisca per tornar a la posició original, una veu metàl·lica recita que el traspàs s'ha efectuat correctament.

Al cap de cinc minuts, un robot de tasques domèstiques recull de terra la roba que el ciutadà perfecte havia deixat caure i la sala blanca torna a estar impol·luta.

De la ciència-ficció a la distopia

El ciutadà perfecte és una novel·la que s'inscriu dins el gènere de la ciència-ficció. Els elements alienants que caracteritzen la societat que s'hi descriu, però, ens permet catalogar-la dins del subgènere d'obres distòpiques. Completa el següent esquema que pretén identificar aspectes científics i distòpics de la novel·la.

CAPÍTOL 1	AVENÇOS CIENTÍFICS I TECNOLÒGICS	ELEMENTS DISTÒPICS
Pàg. 13: Seu d'Autoritat Social Biotrés, una de les ciutats de Continent.	Micrordi Teràpies de cirurgia estètica Lentilles fosques	Control absolut dels ciutadans. Part de la ciutat és un escenari. Condicionament psicològic: - Anul·lació de la individualitat. - Anul·lació de vocacions. - No hi ha dissidents. - No es pot reflexionar ni pensar per compte propi.

Gimcana de lectura (1)

3

A partir dels fragments de lectura següents, contesta la pregunta de comprensió. Comprova, amb els teus companys, les respostes i anota al micrordi els encerts. A veure qui obté més puntuació!

Pàg. 15 "Tots els edificis de la ciutat tenien les parets de vidre".

Quina suposició et permet fer aquesta idea sobre el Biopoder?

Pàg. 31 "(El cap d'Escrutini) s'havia resistit sempre a fer-se implants a l'orella interna (...) sempre havia temut l'estat vegetatiu necessari per sotmetre's a l'operació".

Què deixa entreveure aquest comportament del cap d'Escrutini?

Pàg. 34 "Es tot un art, l'Oratòria. És una de les professions més ben considerades a Continent".

Per què?

Pàg. 40 "Al Biopoder no li agradava gens haver de dirimir batalles entre disciplines".

Quina deducció fas del Biopoder, a partir d'aquest fragment?

Pàg. 49 "El que més desitgem quan abandonem les drogues (...) és compartir".

A què es refereix la confident de Diferència?

Pàg. 58 "A les Illes, una dona et pareix, una altra t'alleta i una altra et cria".

Què ens demostra l'afirmació de Sian'Na Rum?

Pàg. 64 "és arriscat jutjar el que no coneixes, perquè les claus de la interpretació són diferents segons d'on vénis, segons què saps o per quines normes et regeixes".

Què vol dir Sian'Na Rum amb aquesta afirmació?

Pàg. 65 "... es féu un tall al peu... No li tornaren aquell record, després de l'amnèsia".

Per què esborren aquest record d'infantesa del Cap d'Escrutini?

Pàg. 74 "Els lligams no porten res de bo".

Quin condicionament social amaga aquesta afirmació de Viravintu?

Pàg. 81 "A Biotrés i a la resta de Continent sempre sona una música de fons. Una música electrònica feta amb sintetitzadors".

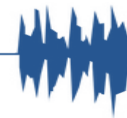
A quin tipus o gènere de música creus que es refereix? Per què?

4

Gimcana de lectura (2)

Elabora una gimcana literària seguint el model de l'activitat anterior. Selecciona fragments de la lectura que et plantegin alguna qüestió interessant per a la comprensió de la lectura. Un cop que hakis construït la teva gimcana, feu una competició de grup. A veure qui es converteix amb el lector perfecte!

Diagrama de la gimcana literària amb 14 zones de text i un dispositiu de joc:

- 1. Zona de text superior esquerra.
- 2. Zona de text superior dreta.
- 3. Zona de text mitjana esquerra.
- 4. Zona de text mitjana dreta.
- 5. Zona de text inferior esquerra.
- 6. Zona de text inferior mitjana.
- 7. Zona de text inferior dreta.
- 8. Zona de text inferior esquerra.
- 9. Zona de text inferior mitjana.
- 10. Zona de text inferior dreta.

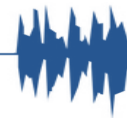
Dispositiu de joc amb el títol "Gimcana literària" i un taulell de nombres del 1 al 10:

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10		

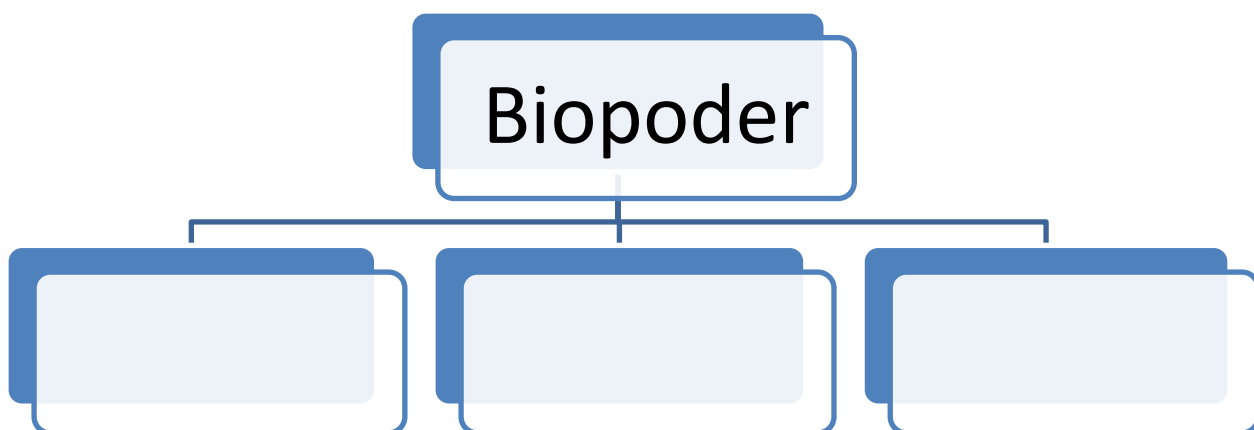

5

El Biopoder

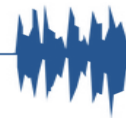

El Biopoder és una estructura de govern complexa i molt ben organitzada. Completa el següent esquema identificant l'estructura del Biopoder i caracteritzant els trets més significatius del seu funcionament.

Línies argumentals

El ciutadà perfecte presenta dues línies argumentals que acaben per unificar-se. Completa aquest esquema amb la informació més important de cadascuna d'aquestes línies argumentals.

1a LÍNIA ARGUMENTAL

2a LÍNIA ARGUMENTAL

QUI?

QUI?

HISTÒRIA QUE PRESENTA

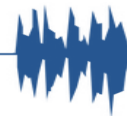
HISTÒRIA QUE PRESENTA

HISTÒRIA QUE PRESENTA

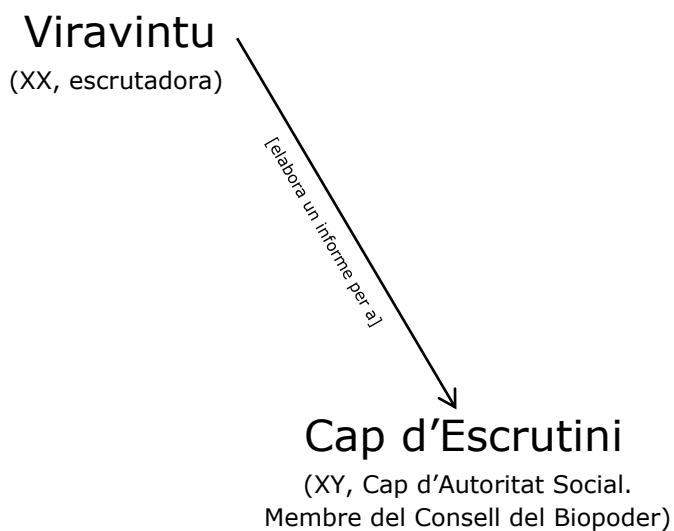

7

Sociograma literari

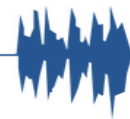

Elabora un sociograma que inclogui es personatges que intervenen en la història i representa amb línies les relacions que s'estableixen entre ells. Incorpora la informació necessària al sociograma per caracteritzar aquestes relacions. Segueix l'exemple.

Els personatges

Ara que ja has fet el sociograma i has establert les relacions més destacades entre els personatges de la novel·la, és moment d'entrar una mica més a fons i caracteritzar aquests personatges. Destaca, en cada cas, allò que identifiqui el personatge, allò que el singularitzi i el faci especial. En acabat, digues quin personatge t'ha agradat més, t'ha sorprès, t'ha desagradat...

Cap d'Escrutini

Viravintu

Untur

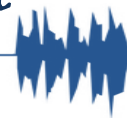
Sian'Na Rum

Sisàlex

9

Continent vs Més enllà de Continent

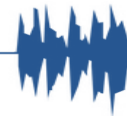

El ciutadà perfecte ens presenta dos mons clarament oposats, però força propers en alguns aspectes. Recull en aquesta taula les característiques de les dues societats, ja siguin oposades o semblants.

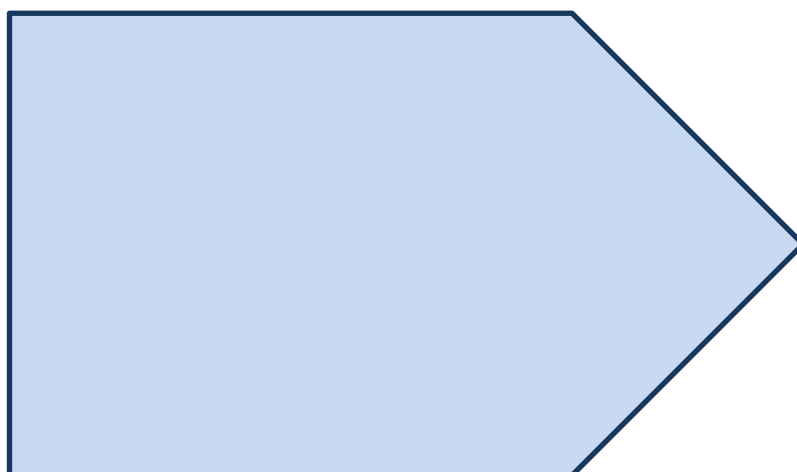
CONTINENT	MÉS ENLLÀ DE CONTINENT

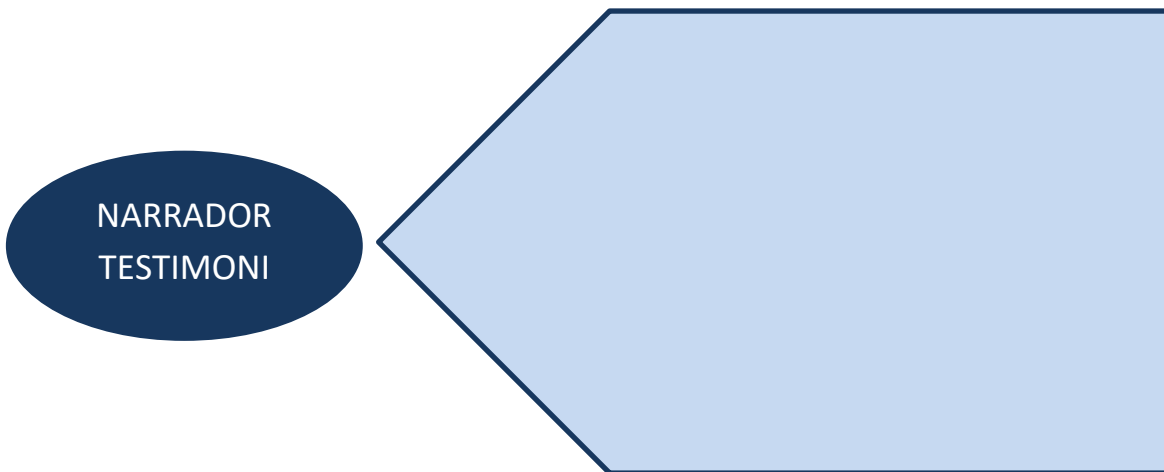
Narradors

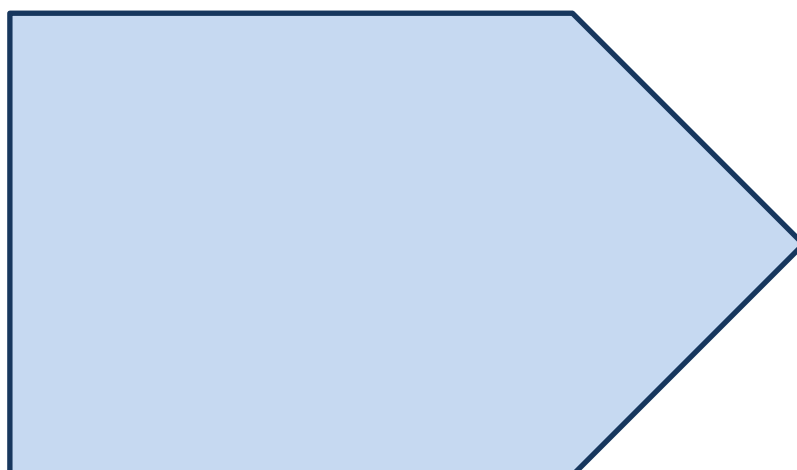
En la novel·la trobem diferents tipus de narradors. Identifica'ls amb exemples de la lectura i digues quina funció tenen cadascun d'ells.

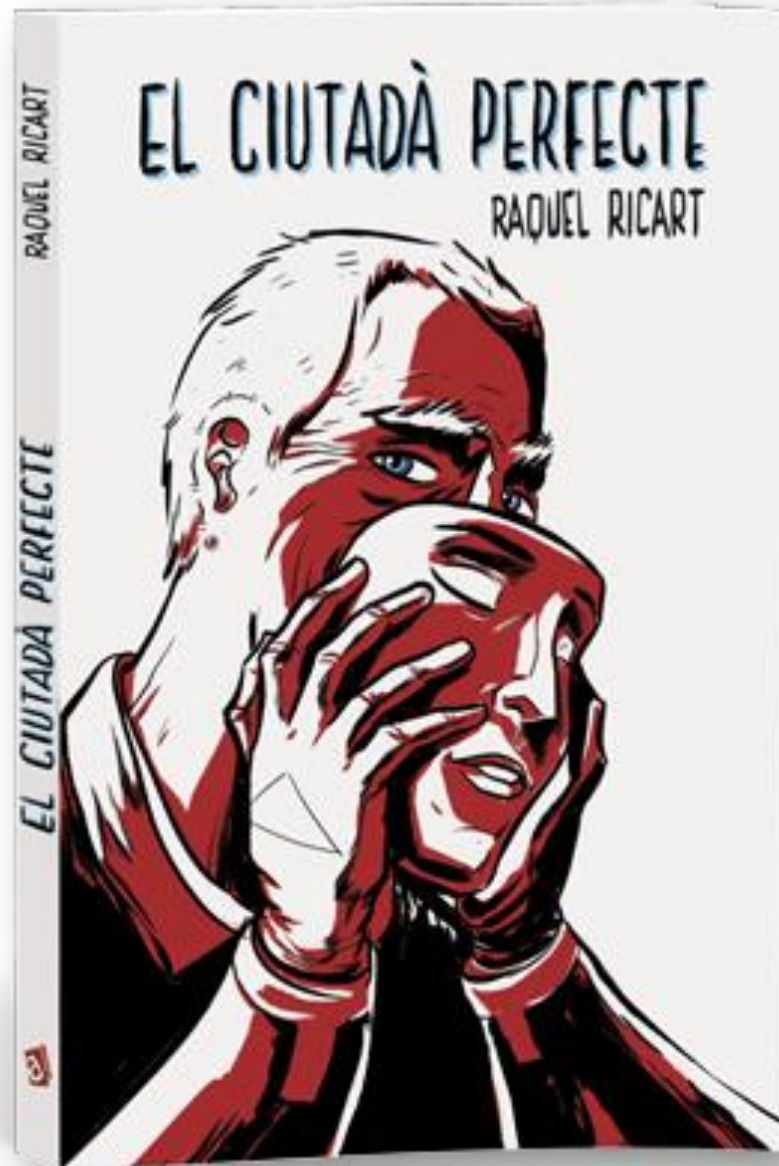
NARRADOR
OMNISCIENT

NARRADOR
TESTIMONI

NARRADOR
PROTAGONISTA

Després de llegir

1

El ciutadà perfecte és una novel·la que circula entre la ciència-ficció i la novel·la distòpica. En ocasions, però, la lectura presenta tocs de novel·la d'intriga. Què n'opines? Cap a on et decantes, ara que has llegit la novel·la? En quins moments de la novel·la ens apropàriem a cadascun d'aquests gèneres? Raona la teva resposta.

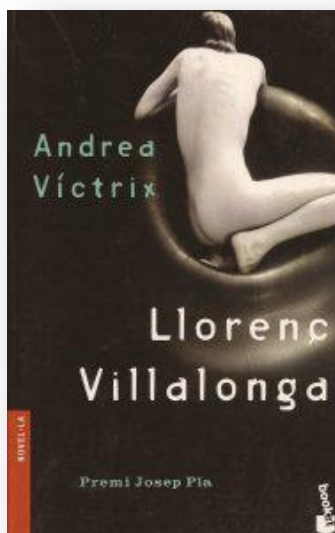
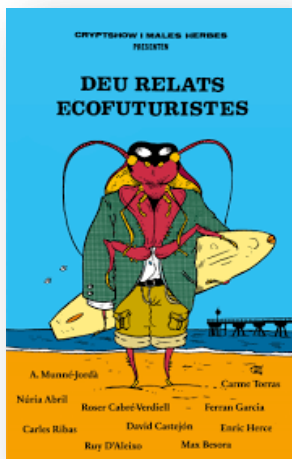
2

Llegeix la crítica que trobaràs a *Faristol* (<https://www.clijcat.cat/faristol/critica/El-ciutada-perfecte>) i escriu la teva pròpia crítica imitant aquest model, ara que ja tens una visió global de tota la novel·la.

3

Tot i que no es tracti d'un gènere força cultivat en el nostre entorn cultural, en la literatura catalana també s'han escrit algunes obres de caràcter alienant i perturbador com la novel·la que acabes de llegir. Escull un dels següents títols, busca'n informació i presenta la novel·la triada als teus companys.

4

Reflexionem al voltant de la novel·la. Imagina't les següents situacions i fes volar la teva imaginació...

Què és el que ens fa persones?

Què passaria si en el teu món...

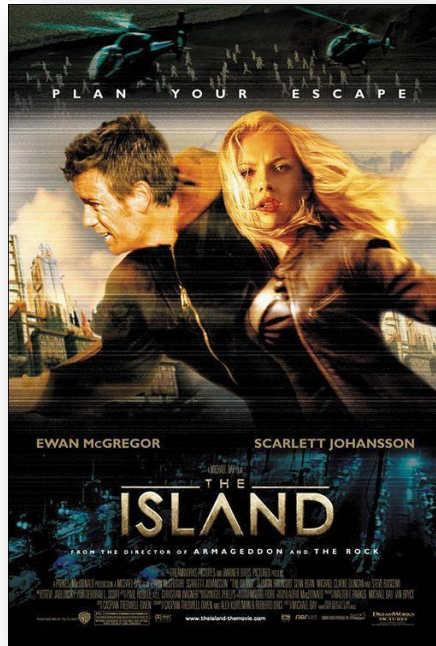
5

T'has parat a pensar com deu ser el concurs "El ciutadà perfecte"? Quina relació té el concurs amb el Biopoder? Com es fa la selecció dels concursants? Quin tipus de proves han de passar aquests? Què guanya qui aconsegueix la victòria en el concurs? A partir d'aquestes preguntes elabora les normes del concurs i especifica quins són els beneficis per al Biopoder.

6

Fem un *cine fòrum*! Mireu la pel·lícula *The Island*, homenatge a les distòpies americanes dels anys 60 i 70 del segle XX. Per seguir la pel·lícula i poder participar en la conversa posterior, tingues en compte les següents preguntes que t'ajudaran a analitzar i reflexionar sobre el tema de fons de la pel·lícula.

- Què és la clonació?
- Quins són els límits de l'experimentació científica?
- Fins a quin punt és ètic clonar persones per tal de curar altres persones?
- És lícita la clonació per a beneficis personals?
- Estem avui en dia cada cop més a prop de la clonació humana?
- Quins avenços científics o mèdics de l'actualitat possibiliten la cura de malalties en una persona?
- La pel·lícula està més a prop de la ciència-ficció o de la distòpia?
- Trobes que hi ha algun punt en comú, connexió o semblança amb la lectura que has llegit?

7

I ara, a escriure! Posa't en la situació d'un dels següents personatges i a partir dels inicis proposats continua la història com si fos una continuació d'*El ciutadà perfecte*.

Com si fossis un escrutador XY o una escrutadora XX

Després d'escoltar aquella XX de cabells argentats parlar sobre Diferència, el meu cap donava voltes i més voltes. En una mà, el micrordi m'alertava d'un missatge d'Autoritat Social. L'altra mà, a la butxaca, no parava de fer voltejar l'inhalador. La decisió era a les meves mans o als meus pensaments? Aleshores...

Com si fossis Untur i continuessis enregistrant l'oraldiari

Aquesta nit un somni m'ha desvetllat. Una fletxa sortia de dins meu i marcava una direcció a l'horitzó. No he aclucat més els ulls i m'he passat la resta de la nit resseguint en els meus pensaments la veu de Sisàlex. Viravintu, l'escrutadora dissident m'ha obert una porta, un camí que em genera encara més dubtes i interrogants: On es Sian'Na? Per què tinc la necessitat d'abraçar-la? Què hauria estat de la meua vida si hagués continuat amb ella? La veu se'm feia cada cop més rogallosa per sorpresa meua. Era quelcom que els inhaladors no podrien mai establir. Només em quedava una sortida, un camí, una fletxa. No tenia més remei, doncs, que...

Com si fossis Sian'Na i continuessis escrivint el quadern

Ja són molts els cicles que han passat, i les marques de la meua pell en són testimoni. Fa temps que tinc somnis que m'avisen d'una arribada, d'una fletxa que ve cap a mi. No és la de Sisàlex, ho sé. L'ànima no m'enganya. Però ja fa dies que tinc la necessitat de passejar per les terres blanques, per les dunes sinuoses que envaeixen l'horitzó a l'espera de retrobar aquesta fletxa que sé que és meua. De sobte...

Com si fossis Viravintu (continuant l'últim fragment de la lectura)

En sentir el clic d'apagada del micrordi d'Untur, Viravintu començà a albirar les terres blanques entre la foscor del dia que moria. Va pensar que era bonic que Untur volguera veure Sian'Na, sa mare. Li passaria als seus fills una cosa semblant en un futur? Es preguntarien algun dia qui era ella? En eixir de Biotrés havia renunciat a ells. Quantes renúncies caldrien per poder canviar alguna cosa en aquell món seu? Tornà a mirar per la finestra. Li semblà veure muntanyes allà lluny, muntanyes nevades. Com devia ser, Sian'Na? Com devia ser aquella dona que parlava de l'ànima? Tenia moltes ganes de conversar amb ella, de conèixer aquella XX que havia convocat en Sisàlex sentiments tan intensos. Focs d'artifici convertits en lava viva, deia ell. Arribaria a sentir ella, algun dia, una cosa semblant?

Com si algú li volguera fer resposta, una resplendor difusa i estesa com un llenç aparegué al cel. Ones de color verd pintaren el firmament amb un moviment ondulat i perceptible. A Viravintu un bolic d'emocions se li enganxà a la gola, i una llàgrima, neta i transparent com una gota d'aigua que continguerà el món, li relliscà galta avall.

